Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	16Co/60/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6317207904
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Štefan Baláž
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2020:6317207904.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža a členov senátu JUDr. Ivice Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša v spore žalobcu: 1/ I. S., nar. XX. XX. XXXX, 2/ Q. S., nar. XX. XX. XXXX, obaja bytom XXX XX V., G. XXX, obaja právne zastúpení Mgr. Ľudovítom Paulovičom, advokátom, Advokátska kancelária 984 01 Lučenec, M. Rázusa 19, proti žalovaným: 1/ I. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX V., S. XXX/XX, právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Tomáš Rosina, s. r. o., so sídlom 974 01 Banská Bystrica, Kukučínova 20, IČO: 47 246 731, 2/ U. - W. poisťovňa, a. s., so sídlom XXX XX O., P. rad 4, H.: XX XXX XXX, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného v rade 2. proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 9C/49/2017-90 zo dňa 08. 10. 2018, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

II. Žalobcom 1/, 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť z titulu nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/ sumu 20.000,- € a žalobcovi v rade 2. sumu 15.000,- € v súdom určenej lehote s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť druhého zo žalovaných. Zároveň rozhodol o tom, že žalobcovia 1/ a 2/ majú nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100%. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia 1/, 2/ domáhali, aby súd z titulu ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na zaplatenie sumy 20.000,- € žalobcovi 1/ a sumu 15.000,- € žalobcovi 2/ z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Brezno zo dňa 20. 10. 2016 sp. zn. 3T/96/2016 bol žalovaný 1/ právoplatne uznaný vinným, že dňa 08. 12. 2015 o 06:00 hod. po ceste I/66 viedol osobné motorové vozidlo zn. B. E. ev. č. O a na neosvetlenom priechode pre chodcov nedal prednosť chodkyni P. S., ktorá v dôsledku priameho následku dopravnej nehody 08. 12. XXXX zomrela. V dôsledku trestného činu žalovaného 1/ prišiel žalobca 1/ o svoju manželku a žalobca 2/ o svoju matku. Jej úmrtím došlo k závažnému zásahu do práva žalobcu 1/ a 2/ na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, teda do emocionálnej sféry pozostalých žalobcov 1/ a 2/ a ujma, ktorá im bola týmto zásahom spôsobená, je nenapraviteľná, neodstrániteľná a trvalá. Konanie, ktorým bola zapríčinená smrť manželky žalobcu 1/ a matky žalobcu 2/ v dôsledku smrteľnej dopravnej nehody, je zásahom, ktorý odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla je osobou, ktorá priamo svojím konaním zasiahla do osobnostných práv pozostalých žalobcov 1/, 2/ a zodpovedá za spôsobenú nemajetkovú ujmu podľa § 16 OZ. Motorové vozidlo, ktoré v čase dopravnej nehody viedol žalovaný 1/ bolo v čase vzniku nemajetkovej ujmy pozostalých 1/ a 2/ povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/ poistnou zmluvou č. XXXXXXXXXX a povinnosť nahradiť spôsobenú škodu a nemajetkovú ujmu má teda nielen žalovaný 1/, ale aj žalovaný 2/ ako poisťovateľ.

2. Okresný súd v konaní zistil, že žalobca 1/ boli s manželkou P. S. manželmi XX rokov, vychovali spolu jedného syna, trávili spolu voľný čas, chodili spolu na výlety, dovolenky, podieľali sa spoločne na chode domácnosti, medzi žalobcami a P. S. existovali silné sociálne, morálne a citové vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života. Žalobcovia, manžel a syn nebohej, mali usporiadaný a blízky rodinný vzťah s nebohou. Okresný súd v dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že predpokladom pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je skutočnosť, že poskytnutie len morálnej satisfakcie je nepostačujúce vzhľadom na závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobcov. V danom prípade odstránenie následkov zásahov a obnovenie pôvodného stavu je nemožné vzhľadom na fatálnosť následkov. Následky vyvolané smrťou blízkej osoby nemožno nijakým spôsobom zvrátiť a odstrániť. Trestné konanie, uloženie trestu odňatia slobody žalovanému 1/, jeho priznanie viny, ľútosť nad konaním a jeho verbálne ospravedlnenie je pre žalobcov síce morálnou satisfakciou, avšak nepostačujúcou vzhľadom na závažnosť zásahu. Súd preto finančné zadosťučinenie - náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zo strany žalobcov považoval v plnom rozsahu za dôvodné.

3. Pokiaľ ide o určenie výšky peňažnej náhrady, súd uviedol, že táto je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom sa vychádza z kritérií uvedených v § 13 ods. 3 OZ, a teda zo závažnosti vzniknutej ujmy a z okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Uviedol tiež, že stanoviť všeobecne aplikovateľné kritériá na určenie výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby, ako následku protiprávneho konania škodcu, nie je objektívne možné, pretože ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v podstate v peniazoch nevyčísliteľná, možno iba zmierniť ťažkú citovú ujmu a neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov upravených v Občianskom zákonníku. Je nutné vcítiť sa do prežívania pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov upravených v Občianskom zákonníku. Je nutné vcítiť sa do prežívania pozostalých blízkych osôb, akú ujmu a traumu predstavuje pre nich smrť osoby blízkej, ktorú stratili v dôsledku protiprávneho zavineného konania inej osoby. Zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy, preto súd musí prihliadnuť, okrem závažností vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, aj k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia súd považoval atribút primeranosti, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie pri zvažovaní individuálnych okolností prípadu. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová, psychická bolesť zo straty blízkeho človeka je vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, veľakrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom aj to, aby jej výška odrážala všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti, preto je nutné použiť aj princíp proporcionality s tým, že súdy porovnávajú čiastky náhrady prisúdené v iných prípadoch, súdna prax však v tomto smere nie je ustálená. Okresný súd však prihliadal pri rozhodovaní na všetky uvedené predpoklady zodpovednosti, zvažoval aj prípadnú mieru spoluzavinenia poškodenej a nemajetkovú ujmu vo výške 20.000,- € v prospech žalobcu v rade 1. a vo výške 15.000,- € v prospech žalobcu v rade 2. považoval za primeranú.

4. Okresný súd ďalej v konaní posudzoval, či sú dané dôvody na priznanie nemajetkovej ujmy žalobcom 1/, 2/ od obidvoch žalovaných, keďže obaja žalovaní namietali v konaní svoju pasívnu legitimáciu. V konaní bola sporná otázka, komu svedčí v prejednávanej veci pasívna vecná legitimácia, či je to žalovaný 1/, žalovaný 2/, prípadne obaja.

5. Súd neuznal námietku žalovaného v konaní, že nie je pasívne vecne legitimovaný. Uviedol, že k zásahu do osobnostných práv došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného 1/. Je teda daná jeho pasívna vecná legitimácia v konaní o ochranu osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy. V povinnom zmluvnom poistení platí zásada, že poškodený môže náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla požadovať buď od škodcu, alebo od poisťovateľa (priamy nárok). Ide o situáciu, keď jeden subjekt má nárok na to isté plnenie od dvoch subjektov, pričom proti každému z nich z iného právneho dôvodu. V danom prípade proti žalovanému 1/ ako zodpovednému subjektu a priamemu pôvodcovi zásahu ide o nárok z titulu náhrady nemajetkovej ujmy a proti žalovanému 2/ ako poisťovateľovi, voči ktorému ide o osobitné právo na plnenie založené všeobecne záväzným právnym predpisom (§ 15 zák. č. 381/2001 Z. z.). Súd teda uzavrel, že žalobcovia mali možnosť uplatniť si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy buď od žalovaného 1/, alebo od žalovaného 2/, alebo od oboch naraz. Neuznal ani námietku žalovaného 2/, že v konaní nie je pasívne vecne legitimovaným, keď mal za to, že pasívna vecná legitimácia žalovaného 2/ je daná tým, že tento je poistiteľom, ku ktorému

mal prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorým žalovaný 1/ spôsobil predmetnú nehodu, poistenú zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch mu vyplýva z ustanovenia § 15 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z. s prihliadnutím na účel tohto zákona a zmysel uvedeného typu poistenia. Pojem škoda, ktorý je použitý v zák. č. 381/2001 Z. z., súd vykladal extenzívne v tom zmysle, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a to do práva na súkromie a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou, pričom je nepochybné, že usmrtenie pri dopravnej nehode je najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Ak usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občiansko-právnu zodpovednosť za škodu, ale aj občiansko-právnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.

6. Okresný súd vec právne posúdil podľa článku 19 ods. 1, 2 Ústavy SR, článku 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. 04. 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami, ďalej podľa ust. § 11, 13 ods. 1 až 3, § 420 ods. 1, 3 OZ, § 4 a § 15 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 381/2001 Z. z.“).

7. Proti rozsudku okresného súdu podali v zákonnej 15-dňovej lehote (§ 362 ods. 1 veta prvá CSP) odvolanie tak žalovaný v rade 1., ako aj žalovaný v rade 2.

8. Žalovaný v rade 1. žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu zamietnuť, alebo v prípade, ak nebudú podľa názoru odvolacieho súdu splnené podmienky na zmenu rozsudku, rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie podal z dôvodu, že rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Namietal nesprávne vysporiadanie sa okresného súdu s námietkami žalovaného 1/, ktorými spochybňoval svoju pasívnu legitimáciu vo veci. Tvrdil, že z logického výkladu ust. § 16, resp. 420 ods. 1 OZ a § 4 ods. 2 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z., vyplýva povinnosť poisťovateľa uhrádzať náhradu škody, v danom prípade žalobcom. Osobné motorové vozidlo bolo poistené u konkrétneho poisťovateľa, teda u žalovaného 2/, ktorý je za žalovaného 1/ povinný plniť riadne uplatnený a preukázaný nárok na náhradu škody, a teda pasívne vecne legitimovaným v konaní je žalovaný v rade 2.

9. Žalovaný 2/ žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť a žalobu voči nemu zamietnuť, pričom odvolanie taktiež odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, teda, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa neho okresný súd nesprávne právne posúdil otázku, či je nemajetková ujma krytá zákonom č. 381/2001 Z. z., nesprávne aplikoval eurokonformný výklad vnútroštátneho predpisu ohľadom rozsahu poistného krytia, ktorá spočívala v nezohľadnení pravidla zákazu výkladu contra legem. Poukázal na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, napr. sp. zn. 4Cdo/168/2009, 3Cdo/301/2012, 8Cdo/219/2016, namietal tiež priamu aplikáciu ustanovení smernice Súdneho dvora, tvrdil, že v zmysle pravidla zákazu výkladu contra legem vnútroštátny súd nie je povinný vykladať vnútroštátne právo v súlade so sekundárnym právom EÚ, pokiaľ by to znamenalo nutnosť vykladať ho celkom proti jeho zmyslu. Smernice sa nemožno dovolávať voči jednotlivcom, ale možno sa jej dovolávať proti štátu. Nárok uplatnený žalobcami nie je poistením krytý aj po rozhodnutí Súdneho dvora EÚ zo dňa 24. 10. 2013 vo veci Haasová C-22/12, a preto pasívna legitimácia žalovaného 2/ neprichádza do úvahy. Žalovaný 2/ namietal aj výšku priznanej nemajetkovej ujmy žalobcom, namietal, že súd nedostatočne zohľadnil závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Súd prvej inštancie sa pri rozhodnutí odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR (4Cdo/168/2009, 4Cdo/139/2011, 3Cdo/301/2012, 8Cdo/219/2016).

10. Písomné vyjadrenia k odvolaniam vo veci podané neboli.

11. Krajský súd ako súd odvolací odvolanie prejednal viazaný jeho rozsahom a dôvodmi (§ 379, § 380 CSP) bez nariadenia pojednávania na prejednanie odvolania (§ 385 ods. 1 á contrario CSP) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odseku 2 toho istého ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Tak, ako je uvedené vyššie, odvolací súd zdôrazňuje, že pri prejednaní odvolania je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní, pričom v odvolacom konaní po podaní odvolaní zostala medzi stranami sporná len tá skutočnosť, ktorý zo žalovaných je vo veci pasívne legitimovanou stranou, či žalovaný v rade 1., alebo žalovaný v rade 2., prípadne, či sú pasívne vecne legitimovaní obaja žalovaní. Spornou zostala aj otázka prisúdenej výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

14. Okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu veci, z ktorého vyvodil aj správne právne závery. Odvolací súd nesúhlasí s námietkami žalovaných 1/, 2/, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil. Okresný súd rozsudok dostatočne odôvodnil tak, aby bol jasný, zrejmý a zrozumiteľný tak odbornej, ako aj laickej verejnosti, vykonal právny rozbor, ktorým riadne odôvodnil, prečo považoval pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného 1/ i žalovaného 2/ za danú (viď body 39. až 68. napadnutého rozsudku). Okresný súd sa v konaní vysporiadal aj s tvrdeniami žalovaných 1/, 2/ o existencii inej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR a poukázal v tomto smere na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/143/2017 z 27. 02. 2018, v zmysle ktorého za ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR treba považovať aj rozhodovaciu prax ďalších najvyšších súdnych autorít, a to Ústavného súdu SR, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora EÚ. Vychádzajúc z uvedeného okresný súd za ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR v právnej otázke pasívnej legitimácie poisťovne považoval správne predovšetkým rozsudok ESD C-22/12 vo veci Haasová zo dňa 24. 10. 2013, na závery ktorého nadviazal Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 6Ncdo/1/2016 z 31. 07. 2017, v ktorom vykonal výklad pojmu „škoda“. Okresný súd sa stotožnil aj s názorom Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 474/2016 zo dňa 17. 08. 2016, v ktorom Ústavný súd, okrem iného, uviedol, že k záveru o potrebe krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. Okresný súd správne považoval rozsudok ESD C-22/12 vo veci Haasová, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 474/2016, ako i rozhodnutie, na ktoré toto rozhodnutie odkazuje, t. j. III ÚS 646/2015 a I ÚS 206/2015, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 1/2016 za ustálenú súdnu prax v riešení otázky pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Touto ustálenou praxou bol aj podľa názoru odvolacieho súdu prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009 a sp. zn. 3Cdo/301/2012. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie okresného súdu jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. V dôvodoch rozhodnutia okresný súd uviedol všetky podstatné argumenty, ktoré považoval pre rozhodnutie za rozhodujúce, pri právnom posúdení veci okresným súdom nedošlo k omylu súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Okresný súd nepoužil nesprávny právny predpis, správny predpis správne aj interpretoval a zo zistených skutkových záverov vyvodil správne právne závery. Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, a to aj pokiaľ ide o otázku priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné a jeho argumenty podporujú príslušný záver o dôvodnosti nároku žalobcov voči žalovaným 1/, 2/ a aj záver o primeranosti uplatnenej a súdom priznanej výšky náhrady. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je presvedčivé. Premisy zvolené v rozhodnutí, ako aj závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, sú prijateľné, racionálne a aj spravodlivé. Navyše odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný 1/, ani žalovaný 2/, v odvolaní neuviedli žiadne nové relevantné skutočnosti a nepredložili žiadne ďalšie dôkazy, ktoré by neboli zistené a vyhodnotené súdom prvej inštancie. Uvádzanie akýchkoľvek ďalších dôvodov zo strany odvolacieho súdu by bolo vlastne len opakovaním dôvodov uvedených už okresným súdom v napadnutom rozsudku. Rozsudok okresného súdu je teda vecne správny a ako taký ho odvolací súd aj potvrdil.

15. Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil aj vo výroku o náhrade trov konania, ktorý síce nebol zvlášť odvolaním napadnutý, ale ide o výrok, ktorý je závislý od rozhodnutia vo veci samej.

16. Žalobcovia 1/, 2/ boli aj v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešní, preto v zmysle ust. § 255 ods. 1 majú právo na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní im ale žiadne trovy nevznikli, preto im ich náhradu odvolací súd nepriznal.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh)
(§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).